

provincie Utrecht

visie landbouw en voedsel

Jan Nekkers
Aileen Schuurmans

15 mei 2024

verkenning trends en ontwikkelingen

**van scenario's
naar
streefbeeld**

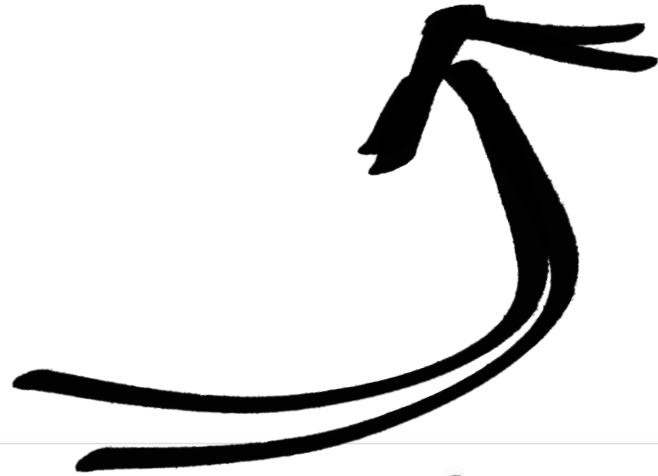
**van
streefbeeld
naar visie**

---

plan van aanpak

future**consult**

scenario's
indringende
beschrijving
van een
mogelijk
eindbeeld in
de toekomst

futureconsult

scenario's

verhalen over de mogelijke toekomst

scenario's

gevolgen van keuzes

futureconsult

scenario's

dialogoinstrument

futureconsult

basis van de scenariostudie

PBL: Ruimtelijke Verkenning 2023: Vier scenario's voor de inrichting van Nederland in 2050

Wageningen University: WUR-perspectieven op landbouw, voedsel en natuur.

Workshop Trendpanorama met Participatiegroep (stakeholders)

Workshop Three Horizons met Provinciale Staten

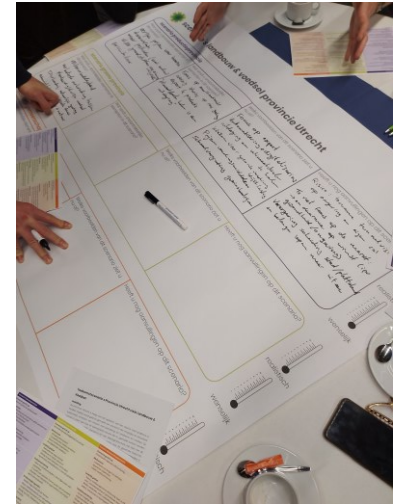
Figuur 3.1 De zes dilemma's op basis van WUR-onderzoeken en -visies (illustratie: Clasp Visuals).

scenariobespreking

Klankbordgroep: ambtenaren

Participatiegroep: stakeholders,
jonge boeren, boerinnen,
terreinbeheerders,
natuurorganisaties, waterschap

Burgergroep: verdeling over
gemeenten, nadruk op jong

Scenario Productieprovincie

Scenario groene provincie

Scenario Productieprovincie		Scenario Groene Provincie		Scenario Gemeenschapsprovincie	
Wenselijkheid: Klankbordgroep: 3,2 Participatiegroep: 4,6 Burgergroep: 3,2	4,0	Wenselijkheid: Klankbordgroep: 8,2 Participatiegroep: 4,0 Burgergroep: 6,8	5,3	Wenselijkheid: Klankbordgroep: 6,3 Participatiegroep: 6,2 Burgergroep: 7,0	6,4
Thema's van het scenario		Thema's van het scenario		Thema's van het scenario	
Economie gericht op Export en productie, (groene) groei	29%	Economie gericht op Vermindering materiaalgebruik/circulariteit	43%	Economie gericht op Economische regionale zelfvoorziening	28%
Mechanisme - Marktwerking via true pricing en gelijk speelveld van duurzaam en niet duurzaam - Groene industriepolitiek - Technologische innovaties worden gestimuleerd	42%	Mechanisme - Klimaatpuntenstelsysteem - Circulariteit door sluiten van ketens - Nieuw verdienmodel boeren - Grondgebonden landbouw	28%	Mechanisme - Initiatieven van burgers en bedrijven - Agrarische coöperaties - Lokale voedselvoorziening	30%
Landelijk gebied - Groei in stedelijke bebouwing - Landbouw op agro-industriële complexen - Landbouw en natuur gescheiden	8%	Landelijk gebied - Natuurherstel staat centraal - Landbouw en natuur verweven - Weinig tot geen intensieve veehouderij - Agroforestry (voedselbossen) in bosrijke gebieden	43%	Landelijk gebied - Natuur, landbouwgrond en bebouwing lopen in elkaar over, mozaïeklandschap en groenblauwe dooradering - Minder weilanden, meer voedselbossen, vezelteelt, akkers, moestuinen en boomgaarden	49%
Voedselvoorziening - Nederland en de EU willen voedsel- en grondstoffenvoorziening veilig stellen - Prijs voedingsmiddelen stijgt	40%	Voedselvoorziening - Vlees- en zuivelconsumptie is sterk afgenomen, wel kweekvlees - Er wordt meer groente, fruit en granen geconsumeerd - Afspraken met industrie en supermarkten over prijzen agrarische producten	19%	Voedselvoorziening - Zoveel mogelijk zelfvoorzienend, het voeden van de lokale bevolking staat voorop - Minder bewerkt voedsel en bestrijdingsmiddelen - Dierlijke producten zijn duur en worden minder geconsumeerd	40%
Verdienmodel agrariërs - Focus op productie - Datagedreven productie en innovaties - Agrarische gezinsbedrijven kunnen investeringen innovaties niet aan, worden opgekocht door multinationale agro-ondernemingen	15%	Verdienmodel agrariërs - Minder hoge productie per hectare - Naast voedselproductie ook natuurbeheer, compensatie financieel of met klimaatpunten - Opslag van CO ₂ , biobased bouwmaterialen en recreatie	45%	Verdienmodel agrariërs - Boer-burgercoöperaties bieden een afzetgarantie met hogere prijzen - Agrariërs verkopen rechtstreeks aan consumenten of lokale winkels - Agrotourisme en slow foodbeweging	40%
Dierhouderij - Dierenwelzijn verbeterd door innovaties	27%	Dierhouderij - Dieren kunnen natuurlijk gedrag vertonen - Vee wordt gebruikt voor het sluiten van kringlopen	37%	Dierhouderij - Vee wordt gebruikt voor het sluiten van kringlopen - Kleinschalige, dierwaardige veehouderij	36%
Bodem en water - Minder gewasbeschermingsmiddelen nodig door innovaties - Kwaliteit van bodem, water en de lucht is verbeterd - Klimaatdoelen behalen is een uitdaging	33%	Bodem en water - Bodem en water sturend voor ruimtelijke inrichting - Circulaire landbouw met hulp van digitale dashboards en AI - Grondwaterstand is verhoogd	16%	Bodem en water - Water wordt beter vastgehouden - Zo min mogelijk bestrijdingsmiddelen - Natuurlijke stroken, toename biodiversiteit	51%
Sturing consument - Weinig sturing van consumentengedrag door de overheid - Voor gezonde voeding kiezen is lastig voor veel mensen	18%	Sturing consument - Door middel van klimaatpunten sturing op eetpatroon consumenten	22%	Sturing consument - Weinig sturing - Consument vertrouwt geïmporteerd en bewerkt voedsel niet - Consument is bereid hogere prijs te betalen	60%

aan de slag

**omcirkel per thema het meest
gewenste scenario in de tabel**

provincie Utrecht

visie landbouw en voedsel

Jan Nekkers
Aileen Schuurmans

15 mei 2024

